

Saglabāt, lai nepazaudētu – kultūrvēsturiskā mantojuma aizsargāšana

Preserve not to lose

Prioritāte 2

Kopējie izaicinājumi

Pasākums 2.2

Kultūras un vēsturiskā mantojuma saglabāšana un atbalsts tradicionālo prasmju saglabāšanai

Īss projekta apraksts

Projekta partneriem ir kopīgi ģeogrāfiskie, vēsturiskie un sociālie priekšnosacījumi: tās visas ir vietējās pašvaldības, kas atrodas tālu no galvaspilsētām un galvenajām transporta maģistrālēm; mazpilsētas ar lauku teritorijām valsts nomalē; ciešu tirdzniecības saišu krustpunkti pagātnē (Hanza, Livonija, Padomju laiki); ar attīstītu vietējo amatniecību; tām raksturīgas negatīvas sociāli ekonomiskās attīstības tendences (attīstības rādītāji ir zemāki nekā vidēji valstī).

Šajos reģionos ir neizmantots sociāli ekonomiskās attīstības potenciāls, kas sakņojas gan to materiālajā (kultūras pieminekļi), gan nemateriālajā (folklorā, amatniecība, tradīcijas, rituāli) un dabas mantojumā.

Diemžēl, tā kā kultūras un dabas mantojuma kā sociāli ekonomiskās attīstības (galvenokārt, bet ne tikai, kultūras un pieredzes tūrisms, radošā darbība) faktora nozīmībai un potenciālam nav pievērsta pietiekama uzmanība, šī mantojuma saglabāšanai un izmantošanai trūkst finansiāla atbalsta, kā rezultātā tas lēnām izzūd. Īpaši šī tendence ir raksturīga nemateriālajam kultūras mantojumam, kas tiek nodots no paaudzes paaudzē.

Projekta ideja ir radusies no kopējiem izaicinājumiem, ar kuriem partneri ir saskārušies – vēl pieejamā, taču laika gaitā izzūdošā materiālā un nemateriālā mantojuma saglabāšanā un atdzīvināšanā. Projekta ietvaros partneriem jārisina specifiskas problēmas: katra partnera teritorijā ir muižas komplekss, kas celts laikā ap 18.-19. gs., un tā fiziskās infrastruktūras uzlabošanai ir nepieciešams veikt ievērojamus ieguldījumus, lai padarītu to par pievilcīgu un iespējam bagātu vidi teritorijas iedzīvotājiem, uzņēmējiem un tūristiem; visiem projekta partneru reģioniem ir raksturīgas bagātas amatniecības un seno prasmju tradīcijas, kuras nepieciešams atdzīvināt un nodot nākamajām paaudzēm.

Kultūras mantojuma apzināšana ir efektīvs veids, kā attīstīt personisko un nacionālo identitāti, saprast savas valsts un kaimiņvalsts vēsturi, tāpēc šī projekta mērķi ir sevišķi nozīmīgi.

Vispārējais mērķis

Attīstīt muižu kompleksus, radot priekšnosacījumus efektīvai dabas un kultūras mantojuma izmantošanai, veicināt materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, radot apstākļus ilgtspējīgai sociāli ekonomiskai attīstībai Pleskavas apgabalā, Dienvidigaunijā un Latgalē.

Specifiskie mērķi

- Atdzīvināt, apmainīties un nodot nākamajām paaudzēm tradicionālās amata prasmes un arodus, radot labvēlīgus apstākļus nacionālas nozīmes nemateriālā mantojuma saglabāšanai ar mūsdienīgu risinājumu palīdzību;
- Restaurēt, saglabāt un papildīt ar nemateriālo kultūras mantojumu - Klēts ēku Balvos (LV), Ziemas dārzu Sangastē (EST) un Dedoviču Kultūras mantojuma centru (RUS), izmantojot šos objektus mūsdienīgā kontekstā;
- Izveidot pastāvīgās ekspozīcijas un starptautisku ceļojošo izstādi "No rudziem līdz maizei" kā kultūras apmaiņas produktu, piesaistot sabiedrības uzmanību kopīgajām un atšķirīgajām kultūras mantojuma vērtībām un kultūras mantojuma lomai projekta reģiona ilgtspējīgā attīstībā.

Atbalsta saņēmējs

Balvu novada pašvaldība (Latvija)

Partneri

Sangastes lauku pašvaldība (Igaunija)

Pleskavas apgabala Dedoviču rajona administrācija (Krievija)

Sagaidāmie rezultāti

- **Kultūras un vēstures objektu saglabāšana, veicinot** projekta teritoriju pievilcību to iedzīvotājiem, tūristiem un investoriem:
 - vismaz 19 renovētas un pielāgotas telpas Sangastes (Igaunija), Balvu (Latvija) muižas ēku kompleksos un Dedoviču Kultūras mantojuma centrā (Krievija);
 - vismaz 7 mūsdienīgas izstāžu telpas ar pastāvīgām un interaktīvām digitālām ekspozīcijām.
- **Nemateriālā kultūras un dabas mantojuma atdzīvināšana**, piesaistot vietējo iedzīvotāju un amatnieku, kā arī citu ieinteresēto personu uzmanību tradicionālo amata prasmju apmaiņai un nodošanai tālāk:
 - 3 starptautiski 2 dienu masu pasākumi, kuru ietvaros norisināsies starptautiski gadatirgi (vismaz 300 dalībnieku):
 - starptautisks masu pasākums "Rudzu dziesmas. Ražas novākšanas svētki" Sangastē ar projekta logo konkursu, kā arī projekta reģiona amatnieku izstrādājumu un suvenīru konkursu;
 - "Lakstīgalu pogošana" Kņazu kalnos (*Князьи горки*) Dedovičos ar talku muižas kompleksa parkā un ceļojošās izstādes "No rudziem līdz maizei" prezentāciju;
 - projekta noslēguma konference "Pelēko akmeņu stāstu dienas" Balvos, kā ietvaros notiks Latvijas Amatniecības kameras seminārs un preses konference, kurā tiks apkopoti un vērtēti projekta rezultāti.
 - 3 vietējie semināri par mazās uzņēmējdarbības uzsākšanas iespējām tradicionālajās amata prasmēs (ap 90 dalībnieku);
 - vismaz 18 tradicionālo amata prasmju un arodu meistarklases (vismaz 360 dalībnieku, iesaistīts vismaz 21 meistars).
- **Pastāvīgo un digitālo ekspozīciju izveidošana:**
 - 7 izstāžu telpas aprīkotas ar integrētu digitālo sistēmu tīkliem;
 - izstāžu telpas Ziemeļlatgales Nemateriālā kultūras mantojuma centrā, Sangastes pilī un Dedoviču Kultūras mantojuma centrā nodrošinātas ar interaktīvu aprīkojumu pastāvīgām un digitālām ekspozīcijām;
 - 1 ceļojošā izstāde "No rudziem līdz maizei", kas tiks prezentēta pie visiem projekta un asociētajiem partneriem;
 - Meistarklases, kas notiks projekta ietvaros, filmēs profesionāli video operatori, un materiāli tiks iekļauti digitālajās ekspozīcijās;
 - 1 pastāvīgā un 3 digitālās ekspozīcijas (Sangastes piī); 1 pastāvīgā un 5 digitālās ekspozīcijas (Ziemeļlatgales Nemateriālā kultūras mantojuma centrā); 1 pastāvīgā un 3 digitālās ekspozīcijas, un ekspozīcija par Kņazu kalniem (Dedoviču Kultūras mantojuma centrā).

Labuma guvēji

- Amatnieki un tradicionālo prasmju meistari
- Projekta teritorijas iedzīvotāji
- Tūristi, kuri apmeklē projekta teritoriju
- Mazie uzņēmēji
- Kultūras institūcijas un privāto kolekciju turētāji

Ilgums

18 mēneši

Budžets

Kopējais budžets: **958 712,00** EUR

Programmas līdzfinansējums: 855 000, 00 EUR (89%)

Projekta līdzfinansējums: 103 712, 00 EUR (11%)

Kontaktpersona

Sanita Putniņa

putnina.sanita@gmail.com

+371 2918 7281